

مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی خاتم الانبیاء (ص) زاهدان

سرطان دهان

بخش فک و صورت

ناظر علمی: دکتر ریسباف

واحد آموزش سلامت

کد سند: KH-EDU-PM-123

تاریخ تدوین: ۱۴۰۲/۰۴/۰۱

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۰۱

سرطان چیست :

به رشد بی رویه و غیرطبیعی سلولها سرطان گفته میشود .
تکثیر بیرویه سلولها ایجاد بافت اضافی میکند که به آن
تومور میگویند که میتواند خوش خیم یا بدخیم باشد.
تومورهای خوش خیم سرطان نیستند و اغلب بعد از برداشتن
دوباره عود نمیکنند و قادر نیستند در بدن انتشار یافته
و بافتهای دیگر را درگیر کنند. تومورهای بدخیم سرطان
هستند و بافتها و اندامهای نزدیک خود را درگیر و تخریب
میکند. گاهی سلولهای سرطانی از تومور کنده شده
و از طریق خون یا لنف در بدن پخش شده و در سایر نواحی
بدن انتشار یافته که اصطلاحاً به آن متاستاز گفته میشود.

سرطان دهان:

بر اساس اعلام انجمن سرطان آمریکا سرطان دهان
ششمین سرطان شایع در مردان میباشد و مردان دو
برابر زنهای مبتلا میگردند مردان بالای 50 سال
بیشتر در معرض خطر میباشند.

سرطان دهان شامل سرطان لب، کف دهان، گونه،
لثه...

علل سرطان دهان:

استعمال دخانیات : افرادی که سیگار یا پپ میکشند
شش برابر بیشتر از سایرین در معرض خطر ابتلا قرار دارند
جویدن تنباکو 50 برابر بیشتر احتمال ابتلا به سرطان
لثه، گونه و لب را افزایش میدهد. هر چه سن شروع اعتیاد
کمتر و تعداد مصرف سیگار بیشتر باشد خطر بیشتر است.

الکل : مصرف الکل بدلیل تحریک مداوم و مزمن مخاط
دهان مصرف کننده را در خطر ابتلا قرار میدهد. مصرف
همزمان الکل و سیگار اثر تشدید کننده دارد. اشعه : گاما و X
و ، افرادی که در زمان طولانی در معرض پرتو اشعه
هستند شانس ابتلاء بیشتری دارند

بیماریهای عفونی: بیماریهای التهابی، ارثی و ایمنی:

بیماران با سابقه (لوکوپلاکی) لکه های سفید داخل
دهان (واریتروپلاکی) ضایعات قرمز رنگ دهان ، افراد
با سابقه ابتلا سرطان در خانواده و کسانی که بیش
از حد در معرض نور آفتاب قرار دارند در خطر بیشتری هستند.

بیماریهای تغذیه ای و متابولیک : فقر آهن و کمبود
ویتامین B12

علائم بیماری

زخم بر روی لب یا داخل دهان که بهبود نمی یابد.

برجستگی بر روی لب یا داخل دهان و حلق لکه های سفید یا قرمز روی لثه، زبان یا پوشش مخاط دهان خونریزی، درد یا بیحسی غیر معمول در دهان و جویدن یا بلع مشکل و دردناک بسیاری از موارد سرطان های دهان در مراحل اولیه برون در دوسوزش هستند تغییر صدا و احساس گرفتگی گلو و درد گوش تورم فک که باعث احساس ناراحتی و عدم انطباق دندانهای مصنوعی شود.

تشخیص بیماری :

با معاینه ساده یک دندان پزشک ضایعه غیر طبیعی یا زخم و توده مشکوک در دهان مشاهده شده و بوسیله یک بیوپسی تکه برداری و انجام آزمایش توسط پاتولوژیست سرطان دهان قابل تشخیص است. در صورت تشخیص سرطان از بیمار جهت اطلاع از میزان انتشار و تهیه شده و عدد MRI انواع یدرگیر عکسبرداری، سیتی اسکن و لنفاوی گردن نیز معاینه میگردد.

درمان

نوع درمان بر اساس محل، اندازه و نوع، میزان انتشار و مرحله پیشرفت، سن و سلامت عمومی بیمار تعیین میشود.

انواع درمان:

جراحی : برداشتن تومور معمولترین راه درمان

است . اگر احتمال انتشار سرطان وجود داشته باشد غدد لنفاوی گردن نیز تخلیه میگردد . رادیوتراپی: در این روش جهت تخریب سلولهای سرطانی از رادیوتراپی اشعه یونیزان با انرژی بالا استفاده میشود. رادیوتراپی ممکن است بصورت تابش خارجی یا تابش داخلی استفاده از ماده رادیواکتیو در داخل تومور انجام گر.

شیمی درمانی: در این روش با استفاده از دارو سلولهای سرطانی کشته میشوند.

عوارض جانبی درمان:

عوارض جانبی درمان سرطان بوسیله جراحی بسته به میزان و نوع انتشار گوناگون است. در جراحی های وسیع که بخشهایی از کام، زبان یا فک برداشته میشود، توانایی بیمار برای جویدن و بلع، صحبت کردن و ظاهر بیمار تحت تاثیر قرار میگیرد.

رادیوتراپی با کاهش ترشح بزاق و خشکی دهان، موجب پوسیدگی دندانها و اشکال در بلع و جویدن میگردد. گاهی مسواک، خمیر دندان خاص و یا یک برنامه تجویز فلوراید توصیه شده و یا استفاده از بزاق مصنوعی و سایر روشهای مرطوب کردن دهان تجویز میشود.. رادیوتراپی ممکن است باعث زخمهایی در دهان و ترک خوردگی و پوسته پوسته شدن لب ها گردد.

عوارض جانبی شیمی درمانی: کاهش مقاومت نسبت به عفونتها، کاهش اشتها، تهوع و استفراغ، زخمهای دهانی، ریزش مو و کاهش انرژی میباشد . کاهش وزن مشکل جدی بیمارانی است که تحت درمان سرطان دهان قرار میگیرند مصرف مقادیر کم غذای دفعات متعدد در روز بسیار بهتر از خوردن سه وعده غذای اصلی است .. خوردن غذاهای نرم و صاف شده مانند سوپهای رقیق و ترکیبات غنی از پروتئین، شیر و نوشیدن مقدار زیاد مایعات در حفظ رطوبت موثر میباشد.

آدرس:

زاهدان، جام جم، بیمارستان خاتم الانبیاء (ص) تلفن ۳۳۲۲۰۵۰۱

منبع: داخلی جراحی برونر سوارث ۲۰۱۸